

REDACTIUNEA,
ADMINISTRAȚIUNEA ȘI TIPOGRAFIA
Brașov, piața mare nr 30
TELEFON Nr. 226.
Articolii neromâne nu se
primesc
Manuscrisurile nu se returnează
Inserate
se primesc la Administrație
Brașov și la următoarele
SIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Jukes Nachr.,
Max. Augustoid & Emmerich Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachr., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erszöbet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungarie:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrația, Piața mare
târgului Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un exem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 56

Brașov. Duminică 9 22 Martie

1908.

Un apel la presa română.

Brașov, 8 (21) Martie a. c.

Voim să vorbim azi de apelul, ce l'a adreșat ziarul „Lupta“ pressei române dela noi în numărul său de Duminică trecută.

Vom înțelege îndată noima și cuprinsul acestui apel, dacă vom cita următoarele cuvinte de introducere a lui: „Dreptul la cugetare liberă este astăzi călcat în picioare prin prigonirile zilnice, la care este espusă presa noastră națională“.

Ne spune „Lupta“ că „loviturile se țin lanț“ și, după ce cu câteva rânduri pline de sentimentul indignării față cu ceea ce se petrece, constată că situația a devenit insuportabilă, ajunge la constatarea, că trebuie să căutăm mijloace de apărare nouă mai practice, mai eficace și mai raționale. Găsește apoi, că după afirmarea lui Moltke, cel mai bun sistem de apărare este atacul, și că un alt principiu de apărare este: Să nu te îndestulești cu aceea că ai parat lovitura, ci să cauți să o dai înapoi, căci numai atunci e apărarea deplină. In baza acestui principiu găsește mai departe, că și prigonirilor, la care e espusă presa română se poate pune frâu, ori cel puțin să poate face iluzoriu scopul lor.

Concluziunea: Este de lipsă convocarea neamănată a unui congres al reprezentanților pressei române din patrie, care să hotărască procedura în întrebuintarea nouelor mijloace de apărare.

Până aci părerile foaiei amintite par foarte planzibile. Presa atacată și maltrată e just să se gândească la mijloace de apărare mai eficace. „Lupta“ vorbind de „loviturile, ce se țin lanț“, face însă o afirmare, după noi cam riscată, zicând: „Cei legațuții de cărma țării, pare că și-au pierdut cu totul nizuintele, așa de ne bunești le sunt toate făptuirile“.

Ar fi bine dacă ceea ce li-se pare contraților noștri ar fi în realitate așa, dar ei înșiși, folosindu-se de cuvântul „pare-că“, admit, că nu e tocmai așa. Când și-a ținut actualul ministru de interne Andrassy discursul său faimos în Noemvrie 1906, în care și-a desfășurat programul său față cu naționalitățile, ce-i drept „Lupta“ încă nu exista, căci ea a apărut numai cu vr'o două luni mai târziu. Erau însă de față în dietă întemeietorii ei și contra lor s'au îndreptat tunetele și fulgerile, ce le-a anunțat cu glas amenințător acest ministru, zicând, că iubește poporul, dar pe „agitatori“ îi urăște și îi va persecuta până în a șaptea spiță.

Pe cât ne aducem aminte în rândul întâiu Andrassy a fost amenințat în acel discurs pe „agitatori“, cari atâta contra națiunii maghiare în dietă și prin presa dinlăuntru și din afară. Așadar „Lupta“ a fost luată la țântă încă înainte de a se înființa, întru cât acest ziar avea să urmeze direcțiunea „agitorică“, la care, după părerea contelui maghiar, începuseră a se deda deputații români din clubul naționalist. Probabil că împrejurarea,

după care „Lupta“ a stat în legături mai strânse cu acești deputați, pe cari ministrul de interne, și din cauza impunsaturilor celor multe ce le a primit din parte-le, nu-i are la stomac, a contribuit, ca ea în așa scurt timp să aibă deja 12 procese de presă.

E psihologicește mai mult ca firese dacă „Lupta“, strâmtorată cu arătea procese, simte necesitatea de raliere a forțelor pentru o apărare mai cu succes în contra prigonirilor, și situația aceasta esplică întru câtva precipitarea, cu care in apelul amintit mai sus s'a avântat a lansa unele idei și propuneri relative la atitudinea viitoare a pressei române, cari, ca s'o spunem sincer, — deși au fost cugetate și făcute cu cea mai bună intențiune — sunt, după părerea noastră, de natură a crea în împrejurările de față — în loc de mijloace nouă de apărare — o situațiune, care poate avea ușor rezultatul, pe care l'am caracteriza mai bine cu cuvintele: ca însă-și presa română să mâne apa la moara acelora, cari vor s'o sdrobească.

Nu poate să fie o idee mai frumoasă decât aceea a unui congres al gazetarilor români din patrie. „Lupta“ cere grabnica, ba neamănată întrunire a unui astfel de congres, care să se ocupe de acele mijloace de apărare „mai practice, mai eficace și mai raționale“.

Practic și rațional este, a urma după preceptul străbun: *quidquid agas prudenter agas et respice finem*. Eficace poate fi o acțiune, care se dirige după alt precept străbun: *Priusquam incipias consulto, et ubi consulueris mature facto opus est*. S'a gândit și „Lupta“, se vede, la un fel de consultare, zicând: „Rugăm presa noastră să se ocupe cu această idee pentru ca în timpul cel mai scurt s'o putem realiza“.

Va să zică „Lupta“ crede, că consultarea se poate face in coloanele ziarelor *coram publico*, cumpânind mai de aproape mijloacele cu cari să poți respinge pe inamic. Dacă Moltke, pe care-l citează „Lupta“, că a profesat principiul, după care cel mai bun sistem de apărare este atacul, — ar fi făcut să se discute planurile sale de războiu, mai întâi prin foile germane, atunci de sigur n'ar fi surprins statul major general austriac la Chlum și ar fi mâncat o bătaie cum nu s'a mai pomenit.

Dar poate că „Lupta“ a avut în vedere mai mult pregătirile exterioare pentru un congres al pressei noastre și e de părere, că congresul odată adunat, va aviza. Se vede că cei dela această foaie n'au luat parte la multe conferențe românești de ale noastre de mai înainte, căci atunci ar trebui sa știe ce rezultate practice și eficace au dat ele când s'au adunat numai ca să avizeze, fără de pregătirea cuvenită.

Dar nu vom lungi vorba. Ne vor da dreptate confrății noștri de pretutindenea, că presa noastră n'a fost nici odată, in ce privește solidaritatea din sânului ei, într'o epocă mai periculoasă ca acum. Ca să poată deci

pași pe arenă in strânsa unire, (căci altfel ce va putea dobândi) că trebuie mai întâi însăși să se reculeagă și să-și concentreze și disciplineze puterile.

Apoi noi gazetarii să strigăm singuri pentru noi in lumea mare, că ne omoară, pledând *pro domo*? Ori suntem o națiune și ne răzimăm pe puterea acesteia, care la rândul ei trebuie să-și apere presa cu pieptul, dacă vrea să treacă ca națiune?

Nu vom mai continua acest fir al gândirei, ci vom zice cătră confrății noștri de pretutindenea: Gata suntem cu toată inima să contribuim tot ce ne stă in putință pentru ca legăturile frățești, solidaritatea și disciplina in luptă a pressei române de la noi să fie deplin restabile.

Zadarnic am așteptat ani lungi și grei, cu setea cerbului două isvoare de apă, să sosească momentul, când să se deștepte in mica noastră presă națională conștiința demnității și a datoriei sale depline, ca înainte mergătoare cu spiritul, cu îndemnul și cu fapta a poporului nostru năcăjit.

Nimeni ca noi n'ar fi mai fericit dacă acest moment ar sosi cât mai in grabă și sperăm, — va și sosi!

Fondarea unui club politic. Ziarului „Pester Lloyd“ i se telegrafiază din Arad următoarele: »Se știe, că in 18 Februarie s'a deschis un club politic naționalist al Românilor. Poliția aradană îndată a și adresat o hârtie camerei din Budapesta, prin care cere, ca de vreme ce clubul s'a deschis fără să se fi făcut prealabil arătare poliție, să le detragă deputaților Nicolae Oncu, St. Pop. Ioan Suciu, Vasile Goldis, dreptul de imunitate. Deputatul Suciu va declara la pertractarea acestei afaceri in comisiunea de imunitate in numele deputaților români, că fondatorii clubului sunt cetățeni ungari și membri ai parlamentului. Procedura poliției in baza ordinului ministrului de interne este o șicană politică și deci nu li se poate detrage imunitatea. De cumva s'ar înlămpla tetuși, Români n'ar suferi astfel de ordonanțări, ci se vor organiza și mai energic și cu mai mare putere«.

Modificările proiectului de revizuire. Partidul independent a ținut alaltăieri seara o conferință, sub președinția lui Kossuth, in chestia revizuirii regulamentului camerei. S'au admis la conferință următoarele modificări la proiectul lui Emil Nagy: 1) Când 150 deputați cer ședință secretă, aprobarea președintelui nu mai e necesară. 2) Nu se poate cere urgența decât pentru o chestiune care se află in desbatere. 3) Conform proiectului dep. Nagy, nu pot vorbi decât 4 deputați la o chestiune, pentru care s'a declarat urgența. Pentru ca acest punct să nu poată fi exploatat in interesul vreunui partid, el a fost modificat in sensul, că nu pot vorbi decât doi oratori pentru și doi contra. 5) O ședință cu o durată de 10 oare, trebuie propusă de 150 deputați; iar o ședință de 16 oare trebuie cerută de 150 deputați prin o petiție separată. Ședința prelungită nu poate fi întreruptă decât odată pentru un maximum de 2 ore, cari nu vor fi socotite in durata ședinței. 6) Camera va decide prin simplă votare asupra schimbării hotărârei cu privire la declararea unei ședințe permanente. 7) Enunțările biroului Camerei, interpelările, propunerile și protocolul, nu pot ocupa mai mult ca o jumătate de oră. Dep. Nagy a declarat că aprobă aceste modificări.

Regularea soldei ofițerilor. Lui »Politische Correspondenz« din Budapesta i se a unță, că deoarece șeful de secțiune F. M. L. Hoffmann se află in capitala Ungariei, in cercurile politice se dă cu socoteala, că vizita lui aci, s'ă în legătură cu chestiunea urcării soldei ofițerilor, și că aceasta afacere momentană se va rezolvi spre mulțămirea generală. Cestiunea probabil se va ventila in ședința comitetului executiv al partidului independent. Observă la aceste »Pester Lloyd«, că in comitetul executiv al independentiștilor a fost, ce e drept, vorba »de urcarea soldei ofițerești« dar cestiunea s'a atins numai *per tangen-tem*.

Un nou articol al lui Björnson. In ultimul număr al revistei »März« a apărut un nou articol al lui Björnson cu privire la Austro-Ungaria. In acest articol marele scriitor vorbește de Ungaria și de naționalitățile de acolo, și vestejește condamnarea ziariștilor români.

Chestia macedoneană. »Münchener Neuesten Nachrichten« publică următoarele despre atitudinea puterilor față de proiectele Angliei, de a numi un guvernator general in Macedonia: *Grecia și Serbia* nu se vor asocia la propunerea Angliei, pentru că ambele state luptă pentru o separațiune a naționalităților din Macedonia. *Rusia* are o atitudine rezervată față de acest proiect. Italia consideră ca prea radicală propunerea Angliei. In ce privește Franța, ministrul de externe Pichon a declarat că nu va lua nici o inițiativă in chestia aceasta și se va ralia la propunerea care va fi admisă de mai multe puteri. Această înseamnă, că in chestia macedoneană Franța nu lucrează de acord cu Anglia. *Rusia* prin proiectul pe care l-a alcătuit, caută să înlăture programul dela Muerzsteg. Intre cabinetele din Viena și Petersburg are loc un schimb de vederi, pentru a se alcătui un proiect comun spre a fi supus puterilor semnatare ale tratatului din Berlin.

Demonstrațiuni contra Banului Croației.

»Pester Lloyd« comunică două telegrame din Agram, in care se spune, că Banul a fost atacat și izulțat deniște tineri (ucenici sau calfe de prăvălii) la o plimbare, ce-o făcea însoțit de șeful de secțiune Ernkovits. Grămada de tineri începu să sbiere, să cânte, să fluiere, aruncând vorbe de batjocură. Banul se retrase luându-și o trăsură, iar poliția a împrăștiat mulțimea. In acest tumult au fost rănite mai multe persoane, între cari și un sergent-major. Poliția a arestat pe mulți. Cei arestați sunt calfe și ucenici de meseriași.

Din altă telegramă reținem următoarele: Banul Rauch, șeful de secțiune Ernkovics și șpanul Vucetics intrară într'o trafică să-și cumpere țigări. Eșind din trafică la stradă se adunaseră o mulțime de tineri in jurul lor și începură a șuera și a cânta. Banul și soții săi trecură câțva timp prin llica, dar mulțimea după ei devenind tot mai număroasă. Sosind Banul in piața Iellacici, căți-va derbedei ridicară bătele să-l loviească. Banul cu soții săi scăpară într'o farmacie de furia mulțimei, care la rândul ei sbiera, șuera și fluera. Se auzia: *Abzug Rauch!*, *Jos cu magnații!* *afară cu veneticii*, *jos cu țărani!* *Abzug Kossuth!* *Abzug Wekerle!* In urma acestei scene se ivește și poliția și împrășteie mulțimea. Banul însoțit de-o escortă polițienească se retrage in casa unui amic, iar însoțitorii lui *Ernkovits* și *Vucetics* păziți de oamenii poliției se duseră acasă.

E de notat, că atunci, când sosi poliția, piața Iellacici era ticsită de lume. Chiar după ce se retrăsese Banul, piața era încă tot agitată, încât gendarmii călări dădură năvală asupra mulțimei. Un ser-

gent de poliție a fost rănit la ochi, lovit cu o piatră. Chiar dintr-o casă se aruncă o oală peste oamenii poliției, din alte case sburau petrele asupra poliștilor. Se luă măsuri energice spre restabilirea ordinii. Se asigură, că la aceasta demonstrațiune n'ar fi luat parte nici un student.

Din dieta ungară.

Din discursul deputatului Dr. I. Maniu.

În ședința din 17 Martie n. d-l dep. Dr. Maniu a rostit un mare și bine documentat discurs, din care am adus extrase mai scurte în numerii precedenți. Dăm astăzi verbal părțile discursului, în care vorbește despre tendința maghiarizării armatei și despre menirea partidului naționalist în viața parlamentară.

Iată aceste părți:

...Iar cât privește cererile militare, punctul nostru de vedere e, că noi văzând că în viața publică a acestei țări se observă oare-cari tendințe sovuniste, văzând, că în toate acțiunile statului, scopul maghiarizării iese la iveală, să nu vă mirați, că noi, cari luptăm din toate puterile noastre în contra maghiarizării, luptăm anume de aceea, ca statul să nu apuce în mâinile sale un organism puternic, ca după aceea cu acesta și cu celelalte să poată lucra din răspuneri împotriva noastră și în serviciul sovinișmului. Iată pricina, care ne desparte de d-voastră în ce privește treburile militare (mișcare), pentru că organizarea miliției în chip soviniștic, ar fi o pacoste mare, nu numai pe capul nostru, dar totodată s'ar răsbuna și asupra armatei de a cărei putere de luptă am avea lipsă în toate împrejurările. Aducerea cerurilor naționaliste în armată ar strica unitatea și i-ar nimici cu desăvârșire puterea de luptă. Dar să presupunem, că va să succede ca și cerurile cele mai înalte să stea la dispoziția d-voastră, ca și din armată să faceți o unealtă politică, să zicem, că și autoritatea supremă ar fi de părere că a sosit timpul ca și în armată domnia sovinișmului să o puneți la probă, — credeți oare că atunci noi vom putea fi mai catolici decât papa? Credeți oare, că atunci când vedem că de fapt s'a introdus tendința soviniștă și în armată, ceace n'ar trebui să fie atât din interese superioare cât și ale noastre, ca armata să aprobe interesele colective, — credeți că în acest caz, în fața acestei tendințe n'o să schimbăm și noi politica?

Din toate acestea vedem că argumentele aduse de d-voastră nu sunt adevărate. Adevăratul argument cu privire la revizuirea regulamentului e reacțiunea și anume reacțiunea față de noile dezvoltări, față de cari căutați să susțineți și pe mai departe domnia de rassă și clasă...

...Nu pot lăsa fără cuvânt nici acea parte a declarației ministrului, în care a zis că noi, asemeni socialiștilor, profesim principiul separatistice. În ceace privește socialismul poate nu e neapărat de lipsă să-mi ridic cuvântul. Pot ei singuri să se aperse, dar totuși țin de lipsă a vă arăta din punct de vedere științific, că tocmai din punct de vedere social mai ales socialismul apără interesele generale, pentru că socialismul este individul, interesul, munca, valorizarea egală a capitalului, el nuziuește la nivelarea și egalizarea straturilor sociale, prin urmare neîndoiș, stă în serviciul intereselor și principiilor generale. Neîndoiș, că în viața politică socialismul apare ca o luptă de clasă, dar pentru ce? De aceea, fiindcă clasele cari sunt azi la putere nu voiesc nivelarea aceasta! (Așa-i! Așa-i! în centru). Tocmai de aceea datorința naturală a socialiștilor este ca în luptele contra acestor clase dominante, să înfăture piedecile, cari stau în calea nivelării...

Ceeace se referă la interesele particulare ale partidului nostru, fie-mi permis a însemna, că tendința particulară a fiecărui partid o putem constata sau din numire, din program sau din activitate. Ori din care punct de vedere judecând, nu se poate zice cu conștiința liniștită, că partidul naționalist servește interese personale și că aceste interese personale sunt puse mai presus de interesele generale. Așa cred ce privește numirea. partidul naționalist...

Markos Gyula: Nu există așa ceva.

Maniu: ...numirea de naționalist nu o ia de acolo, că membrii partidului conform înțelesului de drept public terminologic sunt filii unei naționalități nemaghiare, nu pentru aceea este partid naționalist, fiindcă membrii lui sunt Români, Sârbi, Slovaci, ci este partid naționalist pentru-că punctul de plecare este ducerea la îndeplinire a principiului naționalității lor. (Așa-i! în centru)...

Din temnița Seghedinului.

Invățătorul Petru Mihața din comuna Câmp (com. Bihor) impliindu-și pedeapsa de 8 zile în temnița Seghedinului a trecut pe la redacția »Tribunei« din Arad, comunicând redacției amănunte înduioșătoare despre suferințele fraților Români și Slovaci din această închisoare. Iată pe scurt ce a povestit d-l Mihața:

Toți întemnițații politici dela Seghedin supoartă cu bărbăție greul temniței, care nu i-a repus până acum nici pe unul. Noi avem acolo pe țăranul Mărgineanu din Crăciunel (Ardeal), care nu peste mult va implini osânda de 6 luni ce a primit-o pentru »agitație« la alegerea de deputat din anul 1906 în cercul Vințului-de-jos. Țăranul Mărgineanu e neliștit, deși se apropie timpul să scape și adeseori plânge când se gândește la amenda de 500 cor., ce trebuie s'o plătească după ce iese din temniță. Il mângăie mult vecinul său, preotul slovac Hlinka, închis acolo pe doi ani. Din pricina asta Hlinka și poartă maiestrosul (?) nume de »stăpânul temniței«. Hlinka, Mărgineanu și medicul slovac Dr. Srobar, tovarășul celui dintâi, precum și un socialist locuiesc în etagiu și nu le este ertat să se întâlnească cu cei de jos, alți slovaci osândiți deodată cu Hlinka și câțiva socialiști. Cu deosebire lui Hlinka îi este oprită orice întâlnire cu frații săi. El și în timpul plimbării prin curtea temniței — o oară înainte și una după amiază — e însoțit de un păzitor al temniței, care-l păzește cu baioneta la pușcă.

Timpul îl petrec, martirii, cetind, vorbind, asta o pot face numai ziua, căci seara dela orele 6 până la aceeași vreme dimineța ușile sunt zăvorâte. Bădă Mărgineanu cetește și el când i-se urăște mai dă în vorbă cu preotul Hlinka, pe care l'a învățat românește. Hlinka a învățat și vorbește aproape bine românește. Cetește multe jurnale și cărți românești și a cum-părat și un dicționar românesc, ca să-i fie mai ușor la învățat. Tot ce cetește din românește scrie, ca să învețe și scrisul. Viața lui de acum până la moarte, zice Hlinka, va petrece-o în temniță, căci și cele cinci procese ce s'au pornit în contra lui îi vor aduce un șir lung de ani în temniță. Hlinka își caută mângăiere nutritivă în fărâșături de pâne vrăbiile, (așa făcea înainte cu 15 ani Hurban Vajansky).

Cea mai sfâșietoare scenă s'a petrecut în temnița dela Seghedin, când a sosit vestea condamnării acuzaților dela Cernova. Când Hlinka a cetit telegrama, că sora sa e osândită la 3 ani pușcărie, a îngâlbinit la față și a căzut fără simțiri pe scaun. Numai târziu s'a putut deștepta suspinând din greu. Ceilalți Slovaci au primit știrea cu ochii înlăcrâmați...

Reorganizarea armatei române.

Ședința de Joi a camerei române.

În ședința de Joi a camerei române a fost luat în considerare unanim proiectul pentru organizarea armatei române, prezentat de ministrul român de război, generalul Averescu.

Despre decursul desbaterei urmate în jurul acestui proiect, dăm următoarele amănunte:

După cetirea raportului și proiectului de lege, a luat cuvântul dep. C. G. Petru, care constată, că prin proiectul în discuție se realizează un progres mare și se pune armata română pe picior de egalitate cu armatele străine. Oratorul arată pe larg inconvenientul trupei cu schimbul, care nu putea primi o bună instrucțiune. Permanentizarea infanteriei, urmărită prin proiect, nu cere decât un spor de 1.500.000 lei în budget, ceace este puțin față de progresul, pe care-l va realiza armata. Oratorul arată apoi foloasele reducerii serviciului de doi ani, el laudă dispoziția, după care tinerii dela 19 ani vor face în fiecare Duminică exerciții fizice și tragere la țântă.

D-l Stanculeanu declară, că în urma discursului d-lui Petru, care a îmbrățișat chestiunea din toate punctele de vedere, renunță la cuvânt.

D-l general Averescu, ministru de război, spune că progresul unei țări este strâns legat de valoarea armatei sale. Proiectul, pe care-l prezentăm, este un pas înainte, pe calea progresului. Avem în armată două elemente de o valoare deosebită: trupa permanentă și cu schimb, cea dintâi cu o instrucție mai bună. Vroim acum să permanentizăm toată infanteria și să incorporăm tot contingentul nostru. Forța unei armate nu depinde de numărul de oameni instruiți, cât de numărul unităților ce se pot prezenta în fața vrășmașului. În Germania rămân în fie-

care an câte 100.000 oameni neinstruiți. Nu ne trebuie să ne concentrăm silințele decât asupra acelor oameni, pe cari îi putem încorpora în cadrele pe cari le avem. Numai pe aceia să-i instruiim. Până acuma era un alt sistem: se instruiu cât mai mulți oameni, pierzându-se înzadar bani și energie.

D-l ministru de război arată avantajile serviciului de 2 ani, cari era imperios cerut pentru a înlocui sistemul mixt actual și care nu dădea rezultate destul de bune. În ceace privește recrutarea, ea se va face pe circumscripțiuni mai întinse decât cele de astăzi; regimentele nu vor mai fi legate de teritoriul lor, ci se vor putea concentra mai ușor în cutare punct al țării.

D-l P. P. Carp: Proiectul realizează un vechiu punct din programul partidului conservator: întinderea instrucțiunii armatei noastre și permanentizarea infanteriei. Trebuie să întărim militarismul, spiritul de sacrificiu pentru țară. Un popor patriot, neinstruit militarmente, va muri pentru patrie — dar nu va birui. Proiectul cuprinde patru puncte bune: serviciul de 2 ani, desființarea artileriei de câmp, desființarea cavaleriei de infanterie și recrutarea și garnizonarea pe regiuni, nu pe circumscripțiuni. Primim legea.

D-l Take Ionescu, zice că e inutil de a spune pentru ce partidul conservator-democrat aprobă o lege, pe care nimeni nu o combate. Ideea permanentizării infanteriei era de mult concepută, și dacă nu s'a făcut până acum e că lipseau mijloacele. Declarația, pe care o face, este și un angajament pentru viitor. Vom da armatei toate mijloacele, pe cari le cere pentru a progresa.

D-l Dim. Sturdza, președintele consiliului, constată cu bucurie că proiectul e aprobat în unanimitate de toți bărbații noștri de stat. Cele din urmă războaie au dovedit că armata trebuie reformată. Armata trebuie să fie și instituție de educație națională. Armata trebuie să răspunde ideile de ordine și disciplină. (Aplauze). În trecut infanteria română a fost neglijată și acest proiect vine să-i dea locul pe care-l merită. Este regretabil că la noi până acuma a domnit invidia între cele patru arme. Acest lucru ar trebui să dispară. D-l Sturdza a mai protestat în privirea acelor ofițeri, cari în loc să-și dea osteneală să lumineze și înalte pe soldați, îi bat.

Inchizându-se discuția proiectul să ia în considerare.

Un conflict clerical în Austria.

De câteva zile presa austriacă și indeosebi presa clericală este viu intrigată de un conflict izbucnit între profesorul de drept canonic dela universitatea din Innsbruck Wahrmond și între nunțiul papal din Viena, principele Granito del Belmonte. Profesorul Wahrmond este acuzat că în predarea cursului de drept canonic și prin opera sa publicată »Principiile catolice față de știința liberă« a atacat principiile fundamentale ale bisericii catolice și a dat o grea lovitură dogmelor. Afacerea aceasta s'a agravat prin faptul, că nunțiul papal a intervenit în persoană la ministrul de externe austro-ungar bar. Aehrenthal, protestând în contra atitudinii anticatolice a profesorului Wahrmond.

În urma unui interview avut de ziarul clerical vinez »Vaterland« cu nunțiul papal din Viena, prințul Granito del Belmonte, în această chestiune se crede, că situația profesorului Wahrmond a devenit nesigură. Nunțiul papal a declarat între altele că opera profesorului Wahrmond »Principiile catolice față de știința liberă« e o carte interzisă pentru orice bun catolic, chiar de n'ar fi trecut pe index, și că e imposibil ca Drul Wahrmond să mai fie pe viitor profesor de drept canonic la universitate, pentru că prima condiție pentru aceasta e să fie bun catolic și Wahrmond prin cartea sa s'a exclus din catolicism.

Ziarul »Vaterland« asigură în același timp, că nunțiul papal a cerut ministrului de culte prin ministrul de externe îndeplinirea profesorului Wahrmond dela universitate. În ce privește eventuala excomunicare a Drului Wahrmond, nunțiul papal a declarat, că nu vrea să anticipeze nimic înaintea hotărârii Vaticanului, dar că aceasta excomunicare nu e necesară, întrucât Wahrmond prin cartea lui s'a excomunicat singur din sânul bisericii.

În fața acestor declarații ale ziarului clerical ministrul austriac se simte foarte încurcat și s'a grăbit să stabilească adevărul asupra declarațiilor nunțiului papal. Primul ministru br. Beck a declarat că nu are nici o cunoștință în mod oficial de

demersurile nunțiului papal. Adevărul este că br. Aehrenthal a scris o scrisoare privată ministrului de culte Marchet, comunicându-i că a fost vizitat de nunțiul papal, care s'a arătat foarte îngrijat de broșura profesorului Wahrmond Ministrul Marchet a declarat și el că a primit din partea br. Aehrenthal o scrisoare privată, prin care ministrul de externe îi comunică că a fost vizitat de nunțiul papal și că în timpul acestei vizite s'a adus în discuție și chestia Wahrmond, nunțiul papal n' a cerut însă revocarea profesorului.

Nunțiul papal Granito del Belmonte a primit Miercuri pe un colaborator al ziarului »Neue Freie Presse«, căruia i-a făcut următoarele declarațiuni, cu privire la cele publicate de »Vaterland«.

— Nu am nimic de schimbat din declarațiile private ale mine, publicate de »Vaterland«. Mențin tot ce am spus, și afirm că sunt în dreptul meu de a face ceea ce am făcut. E fapt că l'am vizitat pe baronul Aehrenthal și l'am expus imposibilitatea, ca profesorul Wahrmond să mai rămână la catedra sa de drept canonic. Vizita aceasta a avut loc în ziua de 3 Martie, deci înainte de demonstrațiile contra lui Wahrmond. Se poate deci vedea că nimeni nu m'a determinat la acest pas. Nici din Roma nu am primit vre-un îndemn în acest sens, și nici din partea creștinilor-sociali, ci am făcut-o exclusiv numai din convingerea mea personală, și impus de conștiința datoriei mele. Se poate ca prin acest demers să fi trecut peste marginile drepturilor pe cari mi-le dă misiunea mea; totuși mi-se va recunoaște, că în calitatea mea de reprezentant al bisericii, nu pot permite ca dreptul canonic să fie predat la universitate de un om, care combate principiile fundamentale ale acestui drept. Am dreptul de a face aceasta, pentru că sunt reprezentantul curiei papale într-o țară, în care religia catolică este recunoscută ca religie de stat.

»Allgemeine Zeitung« află din sursă diplomatică, că totul depinde acum de atitudinea nunțiului papal; în cazul când nu va face noui demersuri cererea lui va rămâne fără răspuns. Dacă va interveni însă în mod oficial pentru revocarea profesorului Wahrmond, atunci va primi un răspuns defavorabil. În cercurile diplomatice se asigură că într'un asemenea caz sau că nota nunțiului papal nici nu va fi primită sau se va răspunde în mod energic în contra amestecului papal în chestiile interne ale Austriei. Pasul nunțiului papal e calificat ca nediplomatic și n'ar fi surprinzătoare o plângere a Austriei pe lângă curia papală. Un membru conservator al parlamentului crede, că afacerea Wahrmond va fi reslviată prin înființarea unei noi catedre de drept canonic, urmând ca studenții să aibă facultatea de a urma cursurile profesorului Wahrmond sau ale noului profesor catolic.

»Fremdenblatt« publică scrisoarea particulară pe care baronul de Aehrenthal a adresat-o ministrului de instrucție publică în urma vizitei nunțiului papal, care după cum se știe a protestat în contra profesorului Wahrmond. Scrisoarea aceasta se publică tocmai pentru a se dovedi cum-că demersul nunțiului papal are un caracter particular. Iată textul acelei scrisori: »În timpul unei vizite, pe care mi-a făcut-o acum nunțiul apostolic, Excelența sa a adus vorba de cunoscutul profesor Dr. Wahrmond, observând că acesta s'a arătat ca ateu, și într'o broșură apărută zilele acestea dovedește un spirit dușmănos bisericii. Contra acestei broșuri procurorul, sezizat, a luat măsuri, confiscându-le. Un demers precis nunțiul apostolic nu a făcut«.

ȘTIRILE ZILEI.

— 8 Martie v.

Acunarea generală a »Albinel« s'a ținut astăzi în Sibiu. După cum ni se tele-tonează au fost aleși resp. realeși membrii în direcțiune d-nii: Dr. Iancu Meșianu, Dr. Beu și ca membrii noi d-nii Iosif Pușcariu și Dr. D. Comșa în locurile devenite vacante prin moartea foștilor membri S. Damianu și I. Papiu. În comitetul de supraveghere a fost ales în locul d-lui arhimandrit Pușcariu, care a demisionat, d-l Dr. Vasile Bologa, directorul școlii civile de fete din Sibiu.

Concertul monstru de Miercuri. Am anunțat în unul din numerele trecute, că la inițiativa primarului orașului Brașov, se va aranja Miercuri în 25 Martie n., un mare concert în sala redutei orașului în favorul »reuniunii Sanatorului din Brașov pentru combaterea tuberculozei«, cu concursul binevoitor al reuniunilor de cântări din loc și al societății filarmonice. Iată programul acestui concert:

I. Ouvertură la opera „*Fliegende Holländer*”. (Societatea filarmonică).

II. „*Dal a dalró!*”. Text de Szabolcska Mihály, compoziție de Pogatschnigg. (*Brasósi Magyar Dalvárdá*).

III. G. Dima: „*Mama lui Ștefan cel Mare*”. Baladă pentru Soli, cor mixt și orchestră. (Reuniunea română de gimnastică și cântări).

IV. R. Lassell: „*Romanze*”. Text de Mich. Albert. Acompaniamentul la pian îl va susține d-șoara Friederike Orendi. (*Kronstädter Deutscher Liederkrantz*).

V. Johannes Brahms: „*Ein deutsches Requiem*”, după cuvintele Sfintei Scripturi pentru Soli, cor și orchestră, (*Männergesangverein*).

Textul cântărilor se poate câpăta seara la intrarea în sala de concert cu prețul de 20 de bani Bilete sunt de vânzare la librăria *Hiemesch* și seara la cassă.

Prețul locurilor: Balcon, cor. 2.40, Fauteuil, cor 2, Parchet I, cor. 1.60, Parchet II, cor. 1.20, Rang I, 1.20, Loc de stat 80 bani, Studenții 60 bani. Inceputul concertului la orele 8 seara.

Părechea princiară bulgară în România. Joi seara la orele 8.55 m., au sosit în București principii bulgari, reîntorcându-se din voiajul de nuntă. La gară au fost întâmpinați în mod foarte cordial de familia regală și princiară română, de miniștri români și numeroase notabilități. Dela gară principii bulgari au plecat la palatul regal. Principii bulgari au fost alaltăieri și eri oaspeți ai familiilor regale și princiare. Cu trenul de azi dimineață au plecat spre Sofia.

Onomastica Papei. Cu prilejul zilei sale onomastice Papa a asistat Joi dimineață la un serviciu divin în capela Sixtină, înconjurat fiind de statul-major papal și peste 2000 persoane. După leturghie Papa a binecuvântat asistența și la orele 8 jum. s'a retras la Vatican. Anul acesta serbarea onomastice sale căzând odată cu jubileul său episcopal, a avut un caracter mai solemn. Papa a primit numeroase telegrame din toată lumea lumea dela suverani, episcopi și personalități distinse.

Tolstoi grav bolnav. Din Petersburg se anunță că contele Leo Tolstoi se află la Iasnaia-Poliana, grav bolnav de influență. În ziua de 18 Martie st. n., Tolstoi simțându-se rău a căzut în leșin. Readus la simțire, s'a constatat că el și-a pierdut aproape cunoștințele. D-rii Nikitin și Berkenstein, din Moscova, au fost aduși la patul suferindului. Medicii găsesc că, dată fiind vârsta înaintată a suferindului, starea lui este foarte serioasă. Mai mulți membri ai familiei lui Tolstoi au sosit la Iasnaia-Poliana.

Opera lui Zola judecată în Camera franceză. În ședința de Joi camera franceză a discutat proiectul de credit de 35.000 fr. pentru strămutarea corpului lui Zola la Panthéon. În decursul discuției, deputatul naționalist Barrès a declarat, că opera literară a lui Zola este imorală și o calomniare a moravurilor franceze. Stânga a întrerupt în mod violent discursul lui Barrès. Raportorul bugetului a spus, că scrisoarea „*J'accuse*” ar fi suficientă spre a justifica strămutarea; de altminterlea, opera literară a lui Zola este morală fiindcă arată pericolul vicului. Proiectul a fost adoptat cu 356 voturi contra 164.

Din cauza canalizării orașului intern se va întrerupe începând cu ziua de 23 Martie n. a. c., circulația tramvaielor până în piața Brașovului, și tramvaiele vor comunica la timpurile fixate, ca și până acuma numai dela stațiunea „Promenada” și până la aceasta stațiune.

Din cauza canalizării străzii „Schulmeistergasse” se sistează în această stradă începând cu ziua de 26 l. c. circulațiunea trăsurilor.

Atentat contra unui deputat socialist. Din Viena se anunță că Joi seara un om atins probabil de alienație mentală, a încercat un atentat pe scara redacției ziarului „*Arbeiter Zeitung*” în contra cunoscutului deputat Pernerstorfer. Deputatul urcând scara, observă un individ care se păzea să nu fie văzut. Pernerstorfer își căută însă de drum. Deodată răsună o detunătură de revolver. Pernerstorfer întorcând capul, văzu un necunoscut care ținea cu revolverul asupra lui. O a doua detunătură se auzi și deputatul socialist rănit la brațul drept, se grăbi să ajungă în coridor. În urma lui atentatorul își trase un foc de revolver în regiunea inimii. A dus la spital în stare gravă, atentatorul a declarat, că se numește Ignatz Polak și că se ocupă cu vânzarea de diamante. El a mărturisit, că voia să asasineze pe Pernerstorfer. Polak suferă de mania perse-

cutiei și are convingerea că deputatul Pernerstorfer îl dușmănește.

Scădere de scont. Banca Națională a Angliei a redus scontul la 3 la sută. Banca Elvețiană a redus scontul la 3 jum. la sută.

Promulgarea legii contra beției. Prin „*Monitorul Oficial*” de ieri s'a promulgat legea pentru monopolul vânzării băuturilor spirtoase în comunele rurale și măsuri contra beției.

Un ordin de zi către armata rusă. Un ordin de zi imperial adresat armatei și flotei ruse, spune următoarele: Apărarea eroică a cetății Port-Arthur, care a ținut întreaga lume prin stăruitoarea bravură a garnizoanei, a fost oprită brusc prin predarea rușinoasă a fortăreței. Inaltul tribunal de război, care a pedepsit pe vinovații predării cetății, a recunoscut însă netăgăduită și demnă de pildă eroica apărare a bravei garnizoane. Prin faptele vitejești și bravura arătată întru apărarea cetății Port-Arthur, apărătorii ei și-au câștigat o nemuritoare glorie. Rusia care le este recunoscătoare și care e mândră de dânsii, nu va uita niciodată eroismul lor, precum nici ei n'au uitat datoria lor față de Rusia.

Conflict între ziariști și „Reichstag” ul german. În ședința de Joi a „*Reichstag*”-ului s'a întâmplat un incident penibil. În timpul discursului deputatului Erzberger, auzindu-se fluierături și desaprobari din tribuna ziariștilor, deputatul Groeber adresă ziariștilor cuvinte injurioase. Ziariștii se consfătuiră imediat și trimiseră o deputațiune, care prezentă contelui Stolberg, președintele „*Reichstag*”-ului, următoarea scrisoare:

„Ziariștii răsând în tribuna lor în timpul discursului deputatului Erzberger, deputatul Groeber s'a exprimat în sală: „Sunt aceleași secături, cari se aflau și zilele trecute în tribuna ziariștilor”. Ziariștii declară că nu sunt dispuși a tolera asemenea insulte și se adresează de aceea președintelui, cerând să li se dea satisfacția corespunzătoare cu demnitatea parlamentului și prestigiul presei germane.”

Contele Stolberg a promis satisfacție. Ziariștii s'au înșelat însă în așteptările lor, căci președintele în loc de a le da satisfacția promisă a făcut următoarea declarație: „Zilele trecute s'au auzit desaprobari în tribuna ziariștilor în timpul discursurilor deputaților. Trebuie să declar că în cazul când asemenea demonstrații se vor mai repeta voi fi silit să cer evacuarea tribunei. Regret expresiile neparlamentare ce le-am auzit din această tribună”. În urma acestei declarații ziariștii au părăsit sala și au hotărât să nu mai publice în ziare darea de seamă a desbaterilor camerei, până când, președintele nu le va da satisfacția la care după părerea lor, au dreptul. Ziarele de ieri n'au adus nici un rând despre desbaterile de ieri din cameră.

Regele Belgiei amenințat de revoluționari. Din Bruxelles se anunță, că Regele Leopold a primit scrisori, prin cari e înștiințat că un grup de revoluționari au hotărât să'l asasineze pe dânsul și pe prințul moștenitor Adalbert. Autorii scrisoarei spuneau, că fac și ei parte din complot, dar că în schimbul sumei de 25.000 lei sunt dispuși să divulge pe conspiratori. Pădurea, în care urma să se depue suma cerută prin scrisori, fiind înconjurată de polițiști, au putut fi prinși doi lucrători, despre cari s'a stabilit că au încercat să'l esrocrozeze pe regele Leopold.

Înștiințarea taxelor militare. Acele persoane, care sunt obligate la plățirea taxelor militare, sunt din nou provocate a-și procura coala referitoare la aceste taxe dela perceptoratul orașenesc și după introducerea datelor recerute a o prezenta aceluși oficiu cel mult până în 31 Martie st. n. 1908.

Divorțul lui Toselli. „*Lokal-Anzeiger*” află că de trei luni au isbucnic între d-na și d. Toselli neînțelegeri. El locuiește acum aparte de câteva luni. Contesa de Montignoso ar fi declarat că a suferit mult din partea soțului ei și că în luna viitoare va pleca la Pireuse, unde va aștepta pronunțarea divorțului.

Folosul telegrafiei fără sârmă. Vaporul Providența plecase dela Fall River (Massachusetts) spre New-York. Era plin de călători. Noaptea izbucni foc. Căpitanul ceru ajutor prin telegrafia fără sârmă și scăpă nu numai viața călătorilor dar și vasul. Vaporul Richard Peck, era la 12 km. de Providența, primi știrea și alertă la fața locului. Mutară pe călători de pe vasul aprins. Au fost scene sălbatice din pricina celor șase sute de călă-

tori, bărbați, femei și copii. Cu ajutorul oamenilor de pe Richard Peck stinseră și focul, așa că s'au putut întoarce amândouă vapoarele la port.

O doftorie pentru popor. Se poate numi ca atare sprtul lui Moll și sarea, care prin fricțiune întărește mușchii, alină durerile, precum și tot felul de reumatism se vindecă cu succes sigur. Prețul unei sticle 1 cor 90 bani. Se trimite zilnic cu rambursă postala de farmacistul și liferantul curții c. și r. A. Moll, Viena, Tuchlauben 9. În depozitele din provincii să se ceară expres preparatul Moll provăzută cu marca de scut și subscriere. — (2)

Varietăți.

Epocele revoluționare provoacă „*nebulnia și sinuciderea*” — și asta se întâmplă mai mult printre spectatorii pasivi viu impresionati de conflicte, de mișcări, de represiuni, de execuții, decât în rândurile acelor ce iau parte la revoluție. Aceștia din urmă au tăria morală și sunt pregătiți pentru orice suferință.

Teama de închisoare, de chinurile închisorii și ale execuției produc cele mai multe cazuri de nebunie. Aceleași cauze produc sinucideri, cari în 1906 au fost numeroase în Rusia, după cum arată revista „*Obrazovanie*”: 27 cazuri în Ianuarie, 55 în Februarie, 48 în Martie și 84 în Aprilie. Unii se sinucid în toată limpezimea minții pentru ca să scape de o altă moarte.

O inovație folositoare pentru curățenia din piețele umblate ale orașelor mari e coșul pentru aruncarea hârtiei netrebuicioase, care s'a introdus în Paris, deocamdată în piețele principale.

El are tot forma coșului obicinuit și e fixat (câte două, de o parte și de alta) la piciorul felinarelor.

În aceste coșuri sunt introduse niște cutii în forma lor și de un metal ușor, ca să se poată scoată afară, spre a se arunca hârtia adunată în ele.

Glume.

— St! se strămbă Aurel către bunică-sa, care intră; „sunt oaspeți în salon.”

De unde știi tu?
Ascultă și tu cum îi zice tata mamei: „draga mea.”

Într'un restaurant un consumator, în clipa când era să bage bucătura în gură, observă un fir lung de păr. Chiamă pe chelner și-i zice liniștit:

— Du-l înapoi. Mie nu-mi plac decât cele blonde.

Doctorul X discută pe trotuar cu un amic, când trece un cortegiu funebru.

Prietinul avu un surâs de ironie.
Dar doctorul liniștit:

— Nu, ăsta nu e dintre ai mei.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 21 Martie. Comisiunea de imunitate a suspendat dreptul de imunitate a deputaților Vasile Goldiș, St. C. Pop, Nicolae Oncu și Ioan Suciu, învinuți de transgresiune (?) ce ar fi comis prin punerea la cale a organizării partidului național român.

Budapesta, 21 Martie. Cele 50 de intruniri social-democrate de-a seară au fost liniștite și impunătoare. Se luaseră mari măsuri de pază. În curtea comandamentului corpului de armată se aflau postate 2 companii de husari și 4 companii de infanterie. Polițiștii erau înarmați cu revolve. În intruniri s'a votat numai o mișcare de protestare contra declarației ministrului de interne, contele Andrássy din cameră că sindicatele au organizat demonstrațiile de rândul trecut și că va dizolva sindicatele la o nouă încercare de acelaș fel.

Viena, 21 Martie. „*Wiener Allgemeine Zeitung*” anunță că nunțiul papal Granito del Belmonte, va fi rechemat în curând din Viena. Cauza plecării lui din Viena nu este numai cesțiunea conflictului cu profesorul Wahn-mund, ci și afacerea căsătoriei prin-

țului Ferdinand al Bulgariei. Mitropolitul din Filipopol, fără învoirea Vaticanului, acordase prințului învoirea de a se căsători cu principesa Eleonora de Reus. Nunțiul a căutat să împiedece căsătoria. El n'a reușit însă și din partea Vaticanului n'a primit nici un sprijin.

Petersburg, 21 Martie. Tolstoi și-a pierdut cunoștința. Cei din jurul lui așteaptă dintr'un moment în altul catastrofa. Anemia creierului marelui scriitor a luat o mai mare dimensiune și memoria sa e pierdută cu totul. Prietini lui Tolstoi au telegrafiat sinodului, cerând ridicarea excomunicării, pronunțată contra lui.

Bibliografie.

În Editura revistei „*Ramuric*” din Craiova a apărut „*Traduceri libere*” (versuri) de Elena Farago. Prețul 1 Leu.

„*Irena*”, dramă în patru acte, de apreciată scriitoare Nelă Cornea, care este autoarea mai multor piesese teatrale, mai multor romane și nuvele. Prețul dramei „*Irena*” costă 1 cor. 50 plus 10 bani porto și se află la librăria A. Mureșianu, Brașov.

Diverse.

Căsătorii regale Nici nu s'au uscat bine lacrimile familiei regale portugheze după moartea îngrozitoare a regelui Carlos și a moștenitorului tronului, jertfele infricșatului atentat din Lisabona, și curcile palatului portughez și presa portugheză se ocupă cu proiecte de căsătorii pentru tânărul rege Manuel II.

E vorba adecă de a asigura cât mai repede cu putință succesiunea la tron, pentru cea mai mare fericire a poporului și a regatului. Chiar dacă regele ar prefera să rămâie flacău, rațiunea de stat s'ar opune. Regaliștii portughezi sunt în tradiția cea bună, când se gândesc să însoare pe Manuel al II-lea, deși sunt împărțiți în ceea ce privește alegerea logodnicei.

Ziarele din Lisabona enumără o listă de candidate, cari s'ar putea compara cu lista care s'a întocmit pentru căsătoria lui Ludovic al XV-lea și care se încheia cu numele fiicei regelui Poloniei. Ea îi seamănă mai ales în aceea că logodnicele sunt indicate, fără ca Curtea să se fi întreat asupra consimțământului lor și a consimțământului părinților sau rudelor lor.

Regina Amalia vrea mai înainte de toate ca să fie o prințesă catolică. Din nenorocire, ele nu sunt numeroase și Alfonso al XIII-lea a trebuit în lipsa unei logodnice crescute în cultul apostolic și roman, să ia o prințesă pe jumătate engleză, pe jumătate germană de religie protestantă și care s'a învoit să-și schimbe religia.

Regina mamă stă acum la îndoială între prințesa Maria del Pilar a Bavariei, fiica prințului Ludovic Ferdinand și a infantei Maria della Paz și arhiducesa Me-cilda de Austria, nepoata reginei mame a Spaniei. Amândouă sunt în vârstă de șaptesprezece ani, adică cu un an mai mari de cât Manuel. Se vorbește de asemenea de o ducesă de Parma și de o arhiducesă de Toscana.

O foaie legitimistă insinuiază puțința unei căsătorii între tânărul rege și o nepoată a lui don Miguel de Braganța, — combinație care ar avea efect să împiedece cele două case rivale. Un ziar oficios recomandă o alianță engleză ca cea mai favorabilă intereselor economice și financiare ale țării. Alții vorbesc de logodnice aparținând familiilor de Hohenzollern și Saxa-Coburg-Gotha.

Regele Manuel n'a fost încă întrebat!

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Victor Braniceanu.

Să capetă pretutindeni



Cremă de dinți indispensabilă
conservă dinți curați, albi și sănătoși.

Numai pentru scurt timp.

În filiala noastră Colțu Stradei Porții vis-a-vis de Steaua roșie începem vânzarea de haine gata pentru bărbați, băieți și copii, în fiecare zi dela 7 până la 12 oare a. m. și dela 2 până la 6 oare p. m.

Depner, Roth & Westemean.

92,3-18.

Vânzarea mobilelor

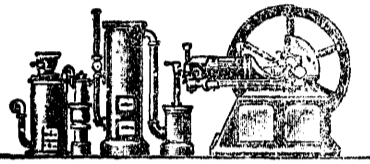
apartinătoare masei concursuale „Frații Stăne cu“ să va continua la ziua de 23 Martie st. p. oarele 10 a. m. Urmează mobilele de salon, oglinzi, paturi, haine de pat etc.

Dr. Alexandru Străvoiu
curatorul masei.

Puterea motrice cea mai sigură și perfectă:

Fabricat de rangul prim
Motoare pentru sorbirea gazelor

SAUGGAS-MOTORE



Intrebuintate la incalzirea cu Antracit, Koks, precum și căbuni de lemn

Funcționarea cea mai ieftină și regulată.

Cea mai sigura
!!! GARANȚIE !!!

Spese de funcționat ca 1-2 bani de HP.

Permanent în deposit: Motoare de ulei și Benzin. Lo. omobile și Garnituri de imblățit.

— Condițiuni favorabile de rată —
B. DÉNES, Motor-specialist, Budapest, V., Lipót-körut 15.

Preț curent și devis gratis!
(34,7-20).

Pilule purgative zaharisite

ale lui
Philipp Neustein.

(Pilule Elisabeth a lui Neustein.)

Sunt a se pref-ra preparat-lor similare în toată pruzia. Aceste pilule nu conțin substanțe stricicioase. Se folosesc cu cel mai mare efect la boala de pân-tece sunt ușor purgative, curță sângele. Foarte folositoare și nevătămătoare la

Constipații,

care este cauza multor boale. Zaharisite le iau bucuros și copii.

0 cutie cu 15 Pilule costă numai 30 b. 1 Sul cu 8 cutii care conțin 120 Pilule costă numai 2 cor. La trimiterea prețului de 2 cor. se expediază 1 Sul franco.



Atențiune! A se feri de imitații. Să se ceară Pilule purgative ale lui Philipp Neustein. Veritabile numai când cutia este provăzută cu instrucție și cu marca protocolată de scut, cu tipar roșu și negru Sf. Leopold și subscrierea „Philipp Neustein, farmacie“. Invăitoarele scutite de tribunalul comercial sunt subsemnate cu firma noastră

Farmacia Philipp Neustein la „Sf. Leopold“, WIEN I Plankengasse 6.

Se capătă în toate farmaciile.
(2325,13-10.)

Cerința principală a frumseții este Teintul frumos

Fie-care Damă îl poate avea folosind

MARGIT-CRÈME

a lui FÖLDES.

Margit-Crème este un cosmetic fin cu miros plăcut, imprimura pieii îndată o molătată ca estifeoa, în 10 zile se schimbă pielea perfect și dispar fără urme pistruile, petele de fi-cat și ori ce necurătenie de pe față

Un avantaj are Crème această, că nu acopere pielea cu grăsime, nu o face lucie ca alte creme din contră dispare lustru pielei ca și pudra, și în urma aceste se poate folosi și peste zi. Hrără este pielea, câștigând o freschețea ca de copil și molătată ca catifelea.

Are avantaj important, că nu conține argint viu sau plumb, prin urmare este nevătămătoare

Prețul: un borean mare cor. 2- -, mic C. 1 Margit-Săpun — 70 b. Margit Pudră C. 1 20 b Margit-Pasta de dinți C. 1. Apa de obraz C. 1

Producător: Clemens v. Földes farmacist în ARAD.

Comande de 6 Cor se trimit franco.

Se capătă la farmaciile: Jul. Hornung, Emil Jekelius, Fr. Kelemen, V. Klein, Rud. Kuger, Eugen Neustädter, H. Obert, V. Roth, Franc Stenner, Teutseh & Tartler drug în Brașov și la farma Kernel Demeter în Orăștie.



Contra tusei, răgușelei și catarului are efect mai bun

Bomboane Pemete
ale lui **RETHY**

a se observă, ca la cumpărare să se ceară expres Bomboane Réthy, deoarece sunt multe imitații rele.

1 Carton 60 bani.

Să cumpărăm numai

RÉTHY Pemete bombóne!



Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunar.

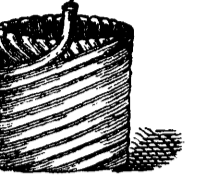
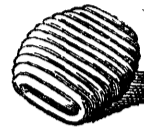


IOAN PETEU

prima fabrică de luminări de Ciară și Parafină din Ardeal.

BRAȘOV,

La doi por umbi.



Oferă luminări de ceară albe pentru biserici, comerțanții și cu prețul de

fl. 41-50 suta de kg.

Comandele să primesc numai până la 25 Martie a. c.

Numai sticle c. numele SICALIA sunt veritabile

„SICALIA“
din Málnás.

Cea mai bună apă vindecătoare și recortitoare.

Dispare imediat a creale.

Ne-intrecută pentru escortarea a cetitului și ușurarea fleγμαi.



Intrece toate pele minerale în casuri de catar al gâtului a organelor de respirație, plămâni, stomac intestine, renichi, beică

DEPOU principal pentru Ungaria:

BEÁZAY KÁLMÁN,

Regata horvizalului sárat.

Bpest, József-körut 37.
Telephon Nr. 59-64

Se capătă în toate farmaciile Drogerie și prăvăliile de delicatose.

Un taur frumos

rasă P'inzgau, de marime mijlocie este de vânzare cu 600 corone la FRANZ SCHNELL în Șercaia.

(99,1-3.)

Avis.

Un comis de branșa colonială, care au servit deja un an ca comis, bun detalist și pricepe limba maghiară și germană află condițiile la firma:

N. Grădnar,
Brașov.

(98,2-3.)

Praturile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fie-care cutiă este provăzută cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

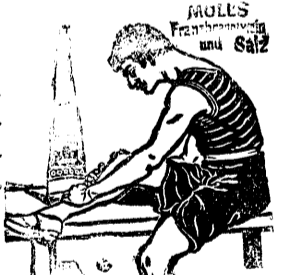
Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai de bicose la stomac și pân-tece, în contra cărcelilor și a crelei la stomac, constipației cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite hôle femeesci a luat acest medicament de casa o rămandire, ce crește mereu de mai multe decenii iucóce. — Prețul unei cutii originale sigilate Coróne 2 — Falsificății se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provăzută cu marca de scuire și cu plumbul lui A. Moll

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (trotat), alină durerile de góldină și reumatism și a altor urmări de rēcă.

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 1.90



Sapun de copii a lui Moll.

Cel mai fin sapun de copii și Dame, fabricat după metoda cel mai nou, pentru curățarea rațională a pelii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei buciți cor. — 40 b. Cinci buciți cor. 1.80

Fie-care bucată de sapun, pentru copii este provăzută cu marca de apărare A. Moll. — Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tocklauben 9 c. și reg. furnisor al curții imperiale.

Comande din provincie se efectuează dînie prin rambursă postală — La deposite se se ceară anumit preparatele provăzute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Viator Roth și en gros la D. Erenius Nepoții

Canalisații la case și instalații de Closete

precum și

canaluri de Cement, Revision, cu coperemânt de fier, cu garanție că nu îngheață ia asuprăși și a plăti în rate Firma de instalații

ALFRED WIDMANN,
Strada Castelului 51.

Telefon Nr. 326.